

Felsőoktatási Kutatóintézet

Tót Éva

A munkavégzéshez kapcsolódó informális tanulás jellemzői, az így szerzett tudás feltárásának és hasznosításának lehetőségei

Az OFA által támogatott, 2004 végén indult, egy éves futamidejű kutatás célja az volt, hogy az empirikus adatgyűjtés eszközeivel, hazai kontextusban értelmezze az informális tanulás fogalmát, elsősorban a munkavégzéshez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó tevékenységek és tudások elemzésével. Az elemzés alapvetően 60 életútinterjúra, és az ezekhez kapcsolódó 4 tematikus csoportos beszélgetésre épül, amelyet kiegészített a munkaügyi ellátórendszerben dolgozó szakemberekkel készült beszélgetések anyaga.

Az életútinterjúkból kiválasztott, egy-egy kiemelt téma köré épülő eset-összefoglalók képet adnak az interjúk sokszínűségéről, az egyes tanulási módok összekapcsolódásának jellemző mintázatairól. Az anyag második fele az interjúk tematikus feldolgozásának eredményeit mutatja be. Az egyes alfejezetek kitérnek a családon belüli tradíciók és konkrét tudások átadásának jellemzőire, az eltérő szintű iskolázottsággal rendelkező csoportok ismeretszerzési tevékenységének különbségeire, és a nemek közötti munkamegosztásnak a tudásátadás folyamatait érintő jellegzetességeire.

Az interjúk alapján kirajzolódó összkép igen színes. Az informális tanulásnak a munkavégzéshez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó formáiban domináns szerepe van a családnak, a családban átadott olyan tudáselemeknek, amelyek fontos szerepet játszanak a túlélési stratégiákban, például a munkanélküliség átvészelésében.

A család által közvetített, jövedelemszerzésre is alkalmas tudások között mindmáig kitüntetett szerepe van a ház körüli gazdaságban végzett önellátó élelemtermelésnek, elsősorban a kertművelésnek, bár e mintázat bomlásának is több eleme megjelent az interjúkban.

Jellegzetesnek nevezhető különbségek érzékelhetők a férfiak és nők tudáskészlete között – bár szép számmal akadtak példák a merev szerepek felbomlására, a szerepek közötti határok gyengülésére.

A feltárt életutak egyik legtipikusabbnak nevezhető mozzanata a sokféle „privát” tudásnak a szürke gazdaságban való hasznosítása.

A kutatás zárótanulmányának szövege elérhető az OFA honlapján.

Felsőoktatási Kutatóintézet

<http://www.ofakht.hu/muh/muhfr.html> (Műhelyviták – 2006 alatt)

A kutatás rövidített és szerkesztett összefoglalója pedig 2006 májusában megjelenik az Intézet Kutatás Közben sorozatában.

http://www.hier.iif.hu/hu/kutatas_kozben.php